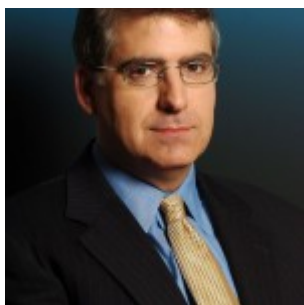

Uvodne riječi prvog zamjenika visokog predstavnika Raffija Gregoriana na godišnjoj konferenciji povodom Međunarodnog dana borbe protiv korupcije

Dobro jutro Vaše ekscelencije.

Upravo sam došao sa prezentacije Izvještaja o globalnoj konkurentnosti za 2009. godinu i zato malo kasnim. Izvinjavam se zbog toga.

BiH se nalazi na 109. mjestu od ukupno 133 zemlje koje su uključene u ovaj izvještaj. Sada se nalazi između Ugande i Kambodže. U svakoj od prethodne tri godine BiH je išla unazad, dok druge zemlje idu naprijed. Uganda se, na primjer, popela za 20 mjesta i sada je ispred Bosne i Hercegovine.

Nije iznenađenje ni za koga u ovoj prostoriji, barem se nadam da nije iznenađenje ni za koga, da postoji jasna paralela između korupcije i konkurentnosti. Ustvari, kao što znate, korupcija je i dalje ogroman i raširen problem u BiH na svakom nivou. Ali, prije svega, kontrola nad nekretninama i nad procesom izdavanja građevinskih dozvola te kontrola javnih preduzeća od strane političkih stranaka kroz sistem pokroviteljstva nalazi se u korijenu svega ovoga. O ovome sam

govorio detaljno u moja dva ranija obraćanja Krugu 99.

Agencije za provođenje zakona i tužioci generalno izbjegavaju rad na slučajevima korupcije, osobito na onima gdje postoji osnovana sumnja da su uključeni visokopozicionirani funkcioneri, čak i kada su ti slučajevi obznanjeni širokoj javnosti i detaljno prezentirani u medijima, kako domaćim tako i stranim.

Također postoje veliki politički uticaj i prijetnje upućene pravosuđu i agencijama za provođenje zakona. A koordinacija i saradnja među tužiocima i policijskim agencijama i dalje su slabe, kao što ste mogli čuti od ambasadora Kourkoulasa.

No, nemojmo zaboraviti da su organizacije koje u engleskom jeziku zovemo "psima čuvarima", dakle članovi građanskog društva koji su odgovorni za praćenje rada organa vlasti u smislu poštivanja zakona, poput *Transparency International*-a, također predmet velikog pritiska. Ako se dobro sjećam, ne tako davno ta organizacija je morala privremeno zatvoriti svoj ovdašnji ured iz sigurnosnih razloga. Mislim da su to još jedino morali uraditi u Bjelorusiji. I to vam daje jasnu sliku o tome koliki je politički pritisak ovdje.

U većini slučajeva, inkriminirajući trag kriminalnih aktivnosti i veza sa otuđivanjem javnih sredstava, lošim upravljanjem javnim preduzećima i neregularnostima u procesu privatizacije vodi do najvišeg vrha vlasti. To navodi na zaključak da do većine tih kriminalnih aktivnosti ne bi ni došlo bez direktnog angažmana ili znanja ili pokroviteljske uloge najviših zvaničnika.

Umjesto toga, reakcija na sve to, u ovoj zgradi, bila je naravno da se ne odobri produženje mandata međunarodnih sudija i tužilaca koji rade na ovim slučajevima, iako je nama, s druge strane rijeke, bilo sasvim jasno da većina parlamentaraca to podržava – što se jasno vidjelo u radu Ustavnopravne komisije, koja je usvojila amandmane kojima se

omogućava puno produženje mandata sudija i tužilaca u oba odjela, uključujući i onaj za organizirani kriminal.

Oni koji su odgovorni za blokiranje produženja mandata znaju ko su i znaju zašto to rade. U pitanju je jedan konkretan predmet od njih 200 koje trenutno razmatra Specijalni odjel za organizirani kriminal. Posljedice će, naravno, uticati i na ostalih 199 predmeta, ukoliko mandat ovih tužilaca ne bude produžen. To uključuje i predmete iz oblasti terorizma, i to predmete koji se odnose na vrlo teška djela. Ako mi dozvolite, podsjetiću vas da je prije neke tri godine ovdje u Bosni i Hercegovini uhapšen bombaš-samoubica, čija je namjera navodno bila da počinji teroristički akt negdje drugdje u Evropi. A prije samo mjesec dana, uhapšeni su pripadnici druge terorističke jedinice i protiv njih je pripremljena optužnica, a suđenje bi uskoro trebalo da počne. Svi ovi predmeti, koje riješavaju isti tužioci, sada će biti dovedeni u pitanje zajedno s drugih 199 predmeta.

Tokom prethodne godine, Bosna i Hercegovina je mogla postići daleko veći napredak, istinski napredak u poboljšanju anti-korupcijskog zakonodavstva i njegovog usklađivanja s ratificiranim međunarodnim dokumentima. Uz to, Bosna i Hercegovina nije postigla neki poseban napredak u pogledu implementacije postojećih zakona i strategije za borbu protiv korupcije. Čuli ste da su o ovom pitanju govorili i ambasador Kourkoulas i gospodin Belkić.

Umjesto toga, kao što smo već čuli iz jednog ranijeg primjera o slabljenju zakona o financiranju političkih stranaka, neki parlamentarci takođe poduzimaju napore kako bi razvodnili zakon o sukobu interesa i učinili ga čak manje restriktivnim u odnosu na postojeće odredbe.

Uvjeren sam da bi međunarodna zajednica trebala i dalje insistirati da bosanskohercegovačke institucije i političke stranke hitno poduzmu korake u cilju iskorijenjivanja korupcije jer je postojeća situacija neodrživa, a ako je

situacija ovdje neodržiiva, onda to utiče i na region, utiče na cijelu Evropu, pa čak i na moju zemlju.

Međunarodna zajednica će morati sa svoje strane poduzeti aktivnosti kako bi pomogla i siguran sam da će to učiniti, a sudeći po kvalitetu skupa koji će o tome danas govoriti ima razloga da se nadamo da će ovaj događaj doprinijeti našim zajedničkim naporima usmjerenim na borbu protiv pošasti korupcije. Zahvaljujem se *Transparency International*-u i Ambasadi Norveške na financiranju ovog dijaloga, kao i na velikom broju učesnika s najviših nivoa koje danas ovdje vidim.

Hvala lijepo.